LX

Краєзнавчі читання

імені
о. Петра Лебединцева

Біла Церква
2022 р

Управління культури
Київської обласної державної адміністрації
КЗ КОР «Білоцерківський краєзнавчий музей»

LX
(60)
Краєзнавчі читання

імені
о. Петра Лебединцева

9 червня 2022 р.

Біла Церква
2022 р.

УДК 908:372.48
ББК 26.891 (4Укр-2 Біла Церква)
К 78

LX (60) Краєзнавчі читання імені о. Петра Лебединцева.
9 червня 2022 р. – Біла Церква, 2022. – 57 с.

Редакційна колегія:
Діденко Л.М., директор Білоцерківського краєзнавчого музею, заслужений працівник культури України, кандидат історичних наук;
Петренко В.В., заступник директора з наукової роботи Білоцерківського краєзнавчого музею;
Чернецький Є.А., кандидат історичних наук, завідувач відділу інформаційно-краєзнавчої роботи Білоцерківської міської ЦБС, старший науковий співробітник БКМ;
Поплавська С.П., завідуюча науково-методичним відділом Білоцерківського краєзнавчого музею.

На обкладинці: Загально-освітня школа, кінець1940-х років (до 1929 р. Велика хоральна синагога), нині Технолого-економічний коледж БНАУ, що розташовується на розі вулиць Ярослава Мудрого і Театральної. м. Біла Церква.

© Білоцерківський краєзнавчий музей, 2022

ЗМІСТ

I. **Оргкомітет** 3
II. **Журнал "Читань"** 4
III. **Матеріали**
Євген Чернецький. Походження назви села Красне..... 5

Олексій Стародуб. Учитель малювання Білоцерківської гімназії Іван Осмоловський: вихід із «тіні»..... 7

Сергій Бурлака. Сергій Єфремов та Козача Рада Правобережної України»: «притягальна сила для ворогів радянської системи»..... 16

Олександр Мартиненко, Олена Поліщук. Історія створення кафедри іноземних мов БНАУ (до 90-річчя кафедри)..... 25

Анатолій Бондар. Вищі та середньо-спеціальні навчальні заклади Білої Церкви 1944–1953 років. *(За документами міськвиконкому та міськкому компартії)*..... 48

Оргкомітет

Загальна рада:

Людмила Діденко, директор музею, голова оргкомітету, заслужений працівник культури України, кандидат історичних наук
Вікторія Петренко, заступник директора музею з наукової роботи
Євген Чернецький, кандидат історичних наук, завідуючий відділом інформаційно-краєзнавчої роботи Білоцерківської міської ЦБС, старший науковий співробітник БКМ

Видавничий комітет:

Людмила Діденко, редактор
Вікторія Петренко, відповідальний за макет
Євген Чернецький, відповідальний за текст
Світлана Поплавська, комп'ютерна верстка та дизайн

Олександр Мартиненко,
історик, редактор
1-ої категорії інформаційно-
краєзнавчого відділу БМЦБС;
Олена Поліщук,
старший лаборант музею БНАУ

Історія створення кафедри іноземних мов БНАУ (до 90-річчя кафедри)

Кожна інституція має свою історію. Відкриття будь-якого освітнього закладу це передусім за все спілкування. Але спілкування неможливе без знання мови. Багато навчальних закладів були засновані на базі вивчення різних дисциплін, та перше, що починали вчити, це – мова.

Освітянське життя у місті Біла Церква до середини XVIII ст. існувало у вигляді проповідей спочатку заїжджих, а згодом постійних церковних проповідників. У 30–60-х роках XVIII ст. на Білоцерківщини існувала розвинута система парафіяльних шкіл. Вони були й у Білій Церкві – при церквах св. Миколая та святої Трійці. Здебільшого учнями цих шкіл були діти мирян. Викладали їм церковно- та священнослужителі, які навчали читати і співати церковних пісень. Школи Білоцерківського староства входили також до системи мандрів спудеїв, яка охоплювала усю Україну.

Початок розвитку стаціонарної освіти у місті Біла Церква припадає на 40-і роки XVIII сторіччя, коли білоцерківські єзуїти відкрили постійно діючу школу. Спочатку у ній був клас інфіми.

Ще одним підтвердженням, що у Білоцерківському колегіумі вивчали мови, є бібліотека Білоцерківської місії, яка нараховувала 420 томів. Фонд її складався не лише з богословських книжок, а також і з невеликої кількості книжок освітянського напряму. Серед них було чотири книги з латинської граматики, по одній – з італійської та французької граматики та латино-грецький словник, три катехізиси, написаних латиною, німецькою та старослов'янською мовами. Усі інші освітні книги були з хімії, географії, природознавства та історії. Привертає увагу збірка на медичну тематику, що складалася з 18 примірників, і в якій, крім книг загальної медицини, були видання з фармацевтики, рецептів,

практичної медицини, анатомії людини. Всі вони були друковані латиною[22]. (с. 37–38) Незначна кількість освітянської літератури вказує на порівняно незначну кількість школярів, що вчили латину при місії.

У 1847 році на базі колегіуму була відкрита Білоцерківська чоловіча гімназія, а 1889 року – жіноча гімназія, в яких відразу ж почали викладати церковнослов'янську, грецьку, латинську, німецьку та французьку мови.

Викладачами німецької та французької мов іноді були етнічні німці та французи – носії цих мов. Так, викладачами німецької мови були: Бельдау К. А., Гуман В., Вернер М. Д., Гейне Є. Ф. французької – Дюран[23] А. Ф., Аре К.

Про особисті якості викладачів можемо дізнатися з характеристик, які були дані вчителям предметною комісією, скликаною у 1907–1908 та 1915–1916 навчальних роках.

"…Інспектор гімназії, вчитель латинської мови Живаго Степан Андрійович має право викладати в гімназіях. Викладання веде уміло, журнал веде акуратно, уроки відвідує ретельно, опитування проводить уміло, оцінки виставляє уважно.

Виконуючий обов'язки викладача латинської мови Тимченко-Островерхов Н.А. Викладати права не має, але методи викладання цілеспрямовані, виконує свої обов'язки сумлінно. Опитування не достатньо живе, але детальне, оцінювання справедливе.

Учитель французької мови Аллеман Й.Й. Методи навчання як і опитування задовільні, оцінювання тенденційне.

Виконуючий обов'язки вчителя німецької мови Глушкевич Б.О. Не мала права викладати, але обов'язки виконує задовільно. …"[24]

Щодо інших предметів, то директор вважав за потрібне звернути увагу попечителя на двох викладачів – давніх мов М. Койфмана та вчителя німецької мови К. Аре.

---

[22] *Власенко В. М., Стародуб О. В., Чернецький Є. А.* Білоцерківський аграрний університет: від витоків до сьогодення. Біла Церква. 2005. С. 37–38.

[23] В деяких документах зустрічається Дюрань А. Ф.

[24] Отчет о состоянии Белоцерковской мужской гимназии за 1915–1916 учебный год. ЦДІАК України. Ф. 707. Оп. 166. Спр. 55А. Арк. 12–19.

"Окружний інспектор Базаревич приїхав 29 травня [1909 р.] в Білоцерківську чоловічу гімназію. Найперше його цікавив викладач давніх мов Койфман. Койфман лютеранського сповідання, як вчитель та класний наставник авторитетом не користується, не завжди добре відвідував уроки. Який 27 липня 1905 р. згідно з дозволом директора гімназії Костянтинова одружився, але шлюбне свідоцтво не показував, а у формулярному списку записувався як неодружений. На вимогу нового директора гімназії Іванова пред'явити це свідоцтво Койфман заминався. Ходили чутки, нібито він живе з дружиною нелегально, його бачили з якоюсь дамою, вона тільки під'їжджає до Білої Церкви. Коли її про те запитали, то вона відповіла, що зараз в Білій Церкві неспокійно через революцію. Після завершення революції вона переїхала до Білої Церкви, але мешкали вони замкнуто, мало з ким спілкувалися. Як викладач, то, за словами директора, Койфман мав середні здібності. Граматику подає поверхово, учні мало читають та працюють вдома недостатньо, багато ставить незадовільних оцінок. Учитель Койфман не завжди буває коректним з учнями, не має високого авторитету серед учнів, з начальством він не мав належної етики. Директор виразив побажання щодо переміщення Койфмана до іншого навчального закладу."[25]

"К. Аре, католик, мав тільки посвідчення вчителя початкового училища, був учителем німецької мови в Білоцерківській гімназії за наймом. Він був дуже старанний, але в нього була відсутня систематична освіта, все це відображалося у викладанні, особливо, в старших класах. На уроці німецької мови учителя Аре клас займався перекладом. Але успіхи в цій справі були слабкі. У молодших класах він був дуже суворим до гімназистів, а в старших класах був до учнів поблажливим, погано тримав дисципліну, в класах ніякого впливу на учнів не мав. Тому є необхідність в заміні вчителів латинської та німецької мов. Оскільки в цих умовах викладання

---

[25] Докладная записка о состоянии учебных заведений местечка Белой Церкви Киевской губернии. ЦДІАК України. Ф. 707. Оп. 160. Спр. 99. Арк. 1–2 зв.

цього предмета потребує посилених умов, тому потрібен ще один викладач, який би міг працювати за наймом."[26]

"Краще відповідали по французькій мові у вчителя Аллемана, але читали погано. У III класі інспектор відвідав уроки латинської мови та природознавства. Уроки пройшли добре. Викладав латину вчитель Владимиров.

Інспектор гімназії, вчитель латинської мови Живаго Степан Андрійович має право викладати в гімназіях. Викладання веде уміло, журнал веде акуратно, уроки відвідує ретельно, опитування проводить уміло, оцінки виставляє уважно."[27]

З 1847 по 1917 рр. вивчення мови було обов'язковим, варіювалася тільки кількість годин викладання. З 1917 року вивчення давніх мов було відмінено, а вивчення іноземних мов зникає з обов'язкової програми навчання на деякий час та стало необов'язковим.

У 1917 році плата за навчання по обов'язкових предметах становила 65 рублів на рік. До необов'язкових предметів належали німецька та французька мови. Так, у Білоцерківській класичній жіночій гімназії на 1 січня 1918 р. було три викладачки мов: головна наглядачка, яка викладала французьку мову, та дві, які були викладачками мов та наук, одна також була класною наглядачкою.[28]

Французькій мові навчалося 327 учениць, німецькій – 245 учениць, латинській – 44 учениці. За вивчення іноземних мов гімназистки платили 10 рублів на рік, за малювання – 5 рублів. Позакласна робота включала в себе практичні уроки з французької та німецької мов для бажаючих (V–VIII класи), що проводилися після обіду.[29]

---

[26] Дело управления Киевским учебным округом о назначении и увольнении служащих Белоцерковской гимназии. ЦДІАК України. Ф. 707. Оп. 73. Спр. 47. Арк. 1–2.

[27] Дело управления Киевского учебного округа ревизии учебных заведений в местечке Белой Церкви в 1908 году. ЦДІАК України. Ф. 707. Оп. 159. Арк. 1–3.

[28] Дело с годовыми отчетами и другими статистическими сведениями. ЦДІАК України. Ф. 707. Оп. 168. Спр. 6. Арк. 16.

[29] Дело с годовыми отчетами и другими статистическими сведениями. ЦДІАК України. Ф. 707. Оп. 168. Спр. 6. Арк. 29

LX (60) Краєзнавчі читання імені о. Петра Лебединцева

Крім Білоцерківської класичної чоловічої та жіночої гімназій, були два приватні навчальні заклади, а в яких працювали викладачі іноземних мов: в одному з них викладав Владимиров, а в єврейському училищі Когана, де навчалися виключно євреї, викладали Аре та Койфман.[30]

Перелік викладачів мов у гімназійний період з 1847 по 1920 рік.

П.І.Б.	Фран. мова*	Нім. мова*	Лат. мова*	Грец. мова*	Церк. слов.*	Роки роботи
1	2	3	4	5	6	7
Ал(л)еман Йосип Йосипович[31]	+					1903–1910
Аре К.	+					(?)–1908–(?)
Бельдау Карло Андрійович [32]		+				1880 –1892
Бузинна[33]					+	(?)–1913–(?)
Вейберг І. Ф. (П.-?)[34]			+	+		(?)–1882–(?)
Вернен Макс Д.[35]		+				1886–1914
Владимиров Олександр Миколайович [36]			+	+		1888 – 1892
Гейне Едгар Фрідріхович		+				1909–1918, 1921–1930-і
Глушкевич Богдан Федорович	+	+				(?)–1917–(?)
Глушкевич Б.О.		+				(?)–1915–(?)
Говард Костянтин[37]						(?)–1909–(?)
Гофман Ернест В.[38]		+				(?)–1861–(?)

[30] Справа про ревізію Білоцерківської чоловічої гімназії окружним інспектором М.Ф. Базаревичем 27 та 28 травня 1908 р. ЦДІАК України. Ф. 707. Оп. 159. Спр. 86. Арк. 1, 1 зв., 18, 18 зв.

[31] Учитель французької мови. Надвірний радник, католик, закінчив академію у Франції. В Білоцерків. гімназії з 1 серпня 1903 р.

[32] Див. "Додаткова інформація"

[33] Мати Бузинного Віктора Васильовича – викладача вищої математики та завідувача навчальної частини БЦСГІ 1932–1941 рр.

[34] Див. "Додаткова інформація."

[35] Зустрічається як Вегнер Макс.

[36] Див. "Додаткова інформація."

[37] Там само.

[38] Там само.

Гофман Фердинанд		+				(?)–1858–(?)
Гросс Варфоломій	+					1847–1855
Гросгейм[39]						(?)–1858–(?)
Гуман Василь		+				(?)–1889–(?)
Дюран(ь)[40] Август Фердинандович [41]	+					1887–1892
Живаго Станіслав[42] Андрійович			+			1914–1916
Завадська Марія Олександрівна		+				(?)–1917–(?)
Койфман Марат			+	+		1907–1908
Кудельський С.О.	+					(?)–1861–(?)
Лебединцев Олександр Феофанович [43]	+					1888 – 1892
Макєєва Віра Миколаївна[44]	+					1886–1917
Маковський Григорій[45]			+			6.11.1839–(?)
Матвєєва Горпина[46]	+	+				(?)–1889–(?)
Мерс Отон Франц[47]			+			21.09.1841–

---

[39] він навчав сиріт, які знаходилися на утриманні графа Браницького, вчив їх читати, письму на російській мові, початкові арифметиці і початкам французької мови.

[40] В деяких документах записано Дюрань.

[41] Див. "Додаткова інформація."

[42] В деяких документах Живаго Степан Андрійович

[43] Див. "Додаткова інформація."

[44] Виконувала також обов'язки головної наглядачки у жіночій гімназії. Головна наглядачка – помічник начальника гімназії слідкувала за поведінкою учениць, у випадку потреби закликала батьків та опікунів гімназисток для спільного впливу на них. В гімназії кожен клас мав окрему класну наглядачку. Вони були в постійному спілкуванні з ученицями. Класні наглядачки стежили за поведінкою та успіхами вихованок, відвідували уроки, щотижня повідомляли батьків про успіхи та поведінку їхніх дітей, були присутні з ученицями на спільній молитві перед початком уроків, а також на молебнах у гімназійній церкві.

[45] Див. "Додаткова інформація."

[46] Виконувала також обов'язки головної наглядачки.

[47] Див. "Додаткова інформація."

						1861–(?)
Мельников Петро Семенович			+			(?)–1917–(?)
Мілевська Надія Петрівна	+					(?)–1917–(?)
Муравський Андрій Іванович [48]			+	+		1887–1889
Овчаренко[49]	+	+				(?)–1908–(?)
Овчаренко М.П.[50]		+				(?)–1914–(?)
Овчаренко Надія П.	+					1886–1913
Парнікель Наталія		+				(?)–1889–(?)
Пересвєтов Микола Павлович [51]					+	1886–1892
Пересвєтова Марія[52]	+					(?)–1889–(?)
Персидський Костянтин[53]				+	+	13.10.1823[54]–1858
Пучковський Олександр Павлович [55]			+	+		1890–1892
Романовський Іван Семенович [56]			+	+		1885–1892
Скріпко Олена Петрівна[57]	+	+				1886–1918
Скріпко Ніна Петрівна[58]		+				(?)–1917–(?)
Тефенберг Станіслав (Стефан)[59]		+				1847–1855(?)

[48] Див. "Додаткова інформація."
[49] Відомо тільки що це був чоловік, який на той час був у відпустці.
[50] Зустрічається Овчаренко Надія.
[51] Див. "Додаткова інформація."
[52] Дружина директора Білоцерківської класичної чоловічої гімназії Пересвєтова Миколи Павловича
[53] Див. "додаткова інформація"
[54] Викладати почав коли БЦЧГ знаходилась у м. Вінниця.
[55] Див. "Додаткова інформація."
[56] Див. "Додаткова інформація."
[57] В деяких документах Скрипко Є.П.
[58] Викладала у Білоцерківській жіночій гімназії також історію.
[59] Див. "Додаткова інформація"

Тимченко-Островерхов (Н/М.) А.			+			1914 –1916
Черненкова Олена Миколаївна	+					(?)–1917–(?)
Чехак Федір Георгійович [60]		+				1889 – 1892
Юрчекса Андрій[61]		+				12.02.1842–1848

У 1920 році була зроблена спроба у корпусах закритої класичної гімназії відкрити Робітничо-селянський університет ім. Т.Г. Шевченка, в якому вивченню мови знову не знайшлося місця в обов'язковій програмі навчання. За програмою закладу, німецька та французька мови входили до необов'язкових предметів та могли вивчатися за бажанням студентів. Але цей заклад так і не був відкритий 1 вересня 1920 року.

Відтак 17 жовтня 1920 року було відкрито Білоцерківський хліборобський технікум, а 17 листопада 1920 року у стінах цієї самої будівлі – ще й Білоцерківський промисловий технікум. У 1921 році були вони об'єднані в один Білоцерківський сільськогосподарський технікум. З його утворенням відновилося викладання іноземних мов, паралельно йшло й вивчення української мови. Але у період з 1920 по 1941 рік у технікумі (а згодом інституті) викладалася лише одна іноземна мова – німецька, а зі стародавніх – латинська. За період існування технікуму мову там викладали п'ять викладачів.

Фото 1. Кобат А. Н.

З утворенням інституту у 1932 році було організовано кафедру іноземних мов з постійним складом – 5 викладачів, і 2 лаборанти.

Першим завідувачем з 1932 по 1938 рік був Кобат А. М. *(фото 1),* а з 1938 по 1949 рік – Ляхницький А.Г. *(фото 2).*

---

[60] Див. "Додаткова інформація."
[61] Див. "Додаткова інформація"

Іноземну мову на агрономічному факультеті вивчали з 1 по 5-й семестр. За планом навчання, кількість годин була: на 1939 рік: 1-й семестр – 48 годин, залік; 2-й семестр – ?; іспит, 3-й семестр – 40 годин та залік; 4-й семестр – 40 годин; іспит; 5-й семестр – 44 години[62] та іспит. На ветеринарному факультеті програма на 1937 рік передбачала викладання мови з 1-го по 6-й семестр: 1-й семестр – 44 години[63]; залік; 2-й семестр – 44 години[64], залік, 3-й семестр 40 годин, залік, 4-й семестр – 40 годин, іспит, 5-й семестр – 44 години залік, 6-й семестр, 84 години, іспит.[65] За якою програмою вивчали німецьку мову студенти зооінженерного факультету невідомо. В архіві БНАУ зберігається матрикул студента Россошанського сільгоспінституту, який навчався у 1936 році на зооінженерному факультеті та вивчав там англійську мову в обсязі 200 годин, до нас був переведений на той самий факультет, який закінчив у 1938 році.[66] Латинська мова викладалася в обсязі 60[67]– 66[68] годин на другому семестрі ветеринарного факультету.

Фото 2. Ляхницький А. Г.

Відомі викладачі які викладали з 1920 по 1941 роки.

П.І. Б.	Лекції,практ.	Відділення, факультет	Роки
1	2	3	4
Бондаренко Тарас Іларіонович	?	механічне	1920–1928
Гейне Едгар Фрідріхович[69]	?	механічне	1920–1930-ті

[62] Залікова книжка Вакуленко О. М. агрофак, ст. 6,8,10. Архів БНАУ.
[63] Залікова книжка Бовтенко Д. В. (ветфак.), ст. 3. Архів БНАУ.
[64] Там само, ст. 5.
[65] Залікова книжка Кордун С. В., (ветфак.), ст. 5,7,8,11,12. Архів БНАУ.
[66] Залікова книжка Фомічева Г. Д. (зоофак.). Архів БНАУ.
[67] У 1938–39 навч. році.
[68] У 1937–38 навч. році.
[69] Див. "Додаткова інформація."

Гейне Лора Фрідріхівна[70]	лек. та пр.	агрономічний	1939–1941
Гінзбург	лекції	ветеринарний	28.09.1939–1940
Дутчак	лек. та пр.	ветеринарний	13.01.1939–1941
Руденко А.[71]	лек. та пр.	агрономічний	29.12.1939–26.05.1940
Сицька С. (Софія Антонівна?)[72]	лек. та пр.	ветеринарний	2.01.[73]–6.05.1941[74]
Сукманська	лек. та пр.	ветеринарний	21.12.1938–1941
Шпаківська І.	?	агрономічний	1934–1941
Сікало (українська мова)	лек. та пр.	Агрогом., ветер., зоотехніч.	1934–1941
Ляхницький А. Г.	лек. та пр.	Зоотехніч, ветеринар.	8.09.1937[75]–5.07.1941[76]

Після Другої світової війни крім німецької мови була введена ще й англійська мова. Згодом була збільшена кількість мов, які викладались. Крім англійської, додані німецька та французька. Для викладання мов кафедрі у 1949 році було виділено дві аудиторії – №40 та №42[77].

Склад кафедри у 1944–1960-х роках.

П. І. Б.	Мова	Роки
1	2	3
Дудник Анатолій Іванович[78]	франц, нім.	?–1962–?
Ляхницький Анатолій Григорович	латинська	8.09.1937–12.12.1949

---

[70] Там само

[71] Залікова книжка Паринцева Т. М. (агрофак.), ст. 2,4. Архів БНАУ.

[72] Напевно це дружина першого завідувача кафедри біохімії Сицького Леоніда Арсентійовича – Сицька Софія Антонівна, яка померла або загинула під час Другої світової війни.

[73] Залікова книжка студентки Ворона Н.З. 1939 рік., ст. 7. Архів БНАУ.

[74] Залікова книжка студентки Ворона Н.З. 1939 рік., ст. 8. Архів БНАУ.

[75] Згідно з наказом по БЦСГІ №60§2 від 24 квітня 1945 року. Архів БНАУ.

[76] Там само.

[77] Згідно з наказом по БЦСГІ №159 від 20.08.1949 р. Архів БНАУ. Треба брати до уваги, що ще не був відбудований корпус №2, а у корпусі №4 не було надбудовано 3-го поверху, та й з плином часу нумерація аудиторій постійно змінювалася, тому тодішня нумерація не відповідає сучасній..

[78] Див. "Додаткова інформація."

Топоровська Надія Миколаївна[79]	німецька	1944–26.8.1951[80]
Прокопенко К. В.[81]	англійська	1944– 26.08.1951[82]
Нікітіна Н. В.	?	?–1949–?
Костина І. С.	?	1949–?
Ткаченко Сергій Павлович[83]	латинська	1950–1953[84]
Хлюпіна Рахіль Аронівна	англійська	1.09.1948[85]–25.08.1953[86]
Жданов Михайло Павлович[87]	?	1.11.1950–?
Шведова Людмила Петрівна[88]	англійська	5.06.1951–?
Гамота Анна Михайлівна	німецька	1.09.1951[89]–30.08.1953[90]
Мінкін Олександр Петрович	?	25.08.1953[91]– 1957
Цвєткова В. А.	?	1.09.1953[92] – ?

---

[79] Див. "Додаткова інформація."

[80] Наказ по БЦСГІ №185 §4 від 26.08.1951 р. Звільнена в зв'язку з заміщенням посади іншою особою. Книга наказів за 1951 р. Архів БНАУ.

[81] Наказом по БЦСГІ №52 §3 від 25 березня 1944 року зарахована на посаду т.в.о. викладача англійської мови. Архів БНАУ.

[82] Наказ БЦСГІ №185 §4 від 26.08.1951 р. Звільнений з посади згідно з поданою заявою. Книга наказів за 1951 р. Архів БНАУ.

[83] Згідно з наказом БЦСГІ №188 §2 від 2.08.1950 р. призначений на посаду старшого викладача лат. мови з 1.09.1950 р. Архів БНАУ. Книга наказів по БЦСГІ 1950 р.

[84] Переведений на посаду старшого викладача каф. економіки та організації згідно з наказом по БЦСГІ №78-П §17 від 27.08.1953 р. Книга наказів по БЦСГІ за 1953 р. Архів БНАУ.

[85] Зарахована на посаду викладача англійської мови згідно з наказом по БЦСГІ №186§1 від 1.09.1948 року. Архів БНАУ.

[86] Особова справа Хлюпіної Р.А. Архів БНАУ.

[87] Переведений з погодинної роботи викладача військової каф. на посаду ст. викладача (тимчасово на 50%) каф. іноземних мов згідно наказу по БЦСГІ №289 §5 від 1.11.1950 року. Архів БНАУ.

[88] Зарахована на посаду викладача англійської мови каф. ін. мов згідно з наказом по БЦСГІ№144 §1 від 7.06.1951 р. Книга наказів по БЦСГІ за 1951 р. Архів БНАУ.

[89] Зарахована згідно з наказом по БЦСГІ №189 §2 від 24.08.1951 р. Книга наказів по інституту за 1951 р. Архів БНАУ.

[90] Наказ по БЦСГІ №49-П §1 від 6 липня 1953 р. Книга наказів за 1953 р. Архів БНАУ.

[91] Зарахований на посаду ст. викладача (за конкурсом) каф. іноземних мов з виконанням обов'язків т.в.о. завідуючого кафедрою згідно наказу по БЦСГІ №78-П §8 від 28.08.1953 р.

Академічне навантаження викладачів кафедри у 1950–51 навч.р.[93]

П.І.Б.	Посада	Осінній семестр (годин)	Весняний семестр (годин)	Усього годин
Хлюпіна Рахіль Аронівна	В.о.зав. каф.	450	351	811
Прокопенко К. В.	ст.викл.	402	421	823
Костина Н.С.[94]	ст.викл.	462	393	855
Топоровська Надія Миколаївна	ст.викл.	445	419	864
Нікітіна Н. В.	ст.викл.	397	439	836
Ткаченко Сергій Павлович	ст.викл.	216	248	464

У 1970 році на кафедрі працює 10 викладачів та починається активне застосування лінгафонної апаратури. З 1981 року в інституті почав працювати лінгафонний кабінет. До 1985 року в обов'язки лаборантів входило приймання позакласного читання студентів.
До відкриття у 2006 році лінгвістичного факультету на кафедрі працювало 19 осіб. Хотілося б згадати деяких з них які пропрацювали у ВНЗ багато років.

Викладачі кафедри у 1980–2000-х роках.

П.І.Б.	Мова: основна (додаткова)
Бонъковський Олександр Антонович	англійська
Горбік Олег Борисович	англійська (французька)
Жарко Анатолій Григорович	німецька
Мартиненко (Бєлімова) Тетяна Олександрівна[95]	французька (англійська)
Семеренко (Вайнрайх) Олена Костянтинівна	німецька (латинська)
Смірнова (Халявінська) Ніна Іванівна	англійська

[92] Асистент Цвєткова переведена з каф. анатомії на посаду асистента каф. інозем. мов згідно з наказом по БЦСГІ №78-п §19 від 28.08.1953 р. Книга наказів за 1953 р. Архів БНАУ.
[93] Згідно з наказом по БЦСГІ №268 від 19 жовтня 1950 р. Архів БНАУ.
[94] Можливо, Костіна І. С.
[95] Див. "Додаткова інформація."

Степура Людмила Олександрівна	французька (англійська)
Стрілецька Світлана В.	англійська
Теряхіна Тетяна Леонідівна	англійська (французька)
Токова (Трегуб) Світлана Олександрівна	англійська
Тютюнніков Яків Віталійович	англійська
Шмирова Ольга Володимирівна	англійська

Незважаючи на те, що більшість викладачів викладало англійську мову, кожен володів окремою спеціальною термінологією. Так, хтось викладав в основному на ветеринарному факультеті, хтось – на агрономічному, хтось – лише на економічному. Не слід також забувати, що англійська мова є зараз пануючою у світі.

За два роки до відкриття лінгвістичного факультету в 2004 році в університеті почали викладати китайську мову один раз на тиждень, факультативно. Викладач приїздив з Києва.

Завідувачі кафедри.

П.І.Б.	Роки
Кобат Андрій Матвійович[96]	1932–1938
Ляхницький Анатолій Григорович[97]	1938–1949
Хлюпіна Рахіль Аронівна	1950–1952
Мінкін Олександр Петрович	1953–1957
Сапожніков Олександр Михайлович	1958–1959
Золотоголова Діана Петрівна	1959–1960
Микитчик Олексій Якович[98]	1960–1974, 1985–1986
Харитонова Інна[99] Василівна	1974–1983
Ісаєв Олександр Миколайович[100]	1983–1985
Кулак Володимир Мартинович	1986–1988
Семілєтко В'ячеслав Іванович	1988–2003
Шмирова Ольга Володимирівна	2004–2011
Цвид-Гром Олена Петрівна	2012–дотепер

[96] Див. "Додаткова інформація."
[97] Див. "Додаткова інформація."
[98] Див. "Додаткова інформація."
[99] Справжнє ім'я – Інтерна Василівна.
[100] Див. "Додаткова інформація".

Серед перерахованих завідувачів кафедри на особливу увагу заслуговує постать Олександра Миколайовича Ісаєва, який пройшов шлях від монтажника-висотника до завідувача відділу перекладачів в Організації Об'єднаних Націй, що свідчить про його високий професіоналізм.

Фото 3. Колектив кафедри іноземних мов. 1986 р. (І ряд – сидять, зліва направо: Токова СО., Мартиненко Т.О., Шмирова О. В., Столбецька С. Б.; ІІ ряд – стоять, зліва направо: Тютюнніков Я. В., Боньковський О. А., Жарко А. Г., Семілєтко В. І., прізвище невідомо).

Згідно з наказом по БЦСГІ №67§1 від 19 квітня 1944 року у відновленому після Другої світової війни центральному корпусі за кафедрою іноземних мов була закріплена аудиторія №25. З 1968 по 2008 рік кафедра знаходилась у копусі №4 в аудиторії 126. За кафедрою були закріплені декілька аудиторії та лінгафонний кабінет поверхом нижче.

12 березня 2005 року кафедра увійшла до складу створеного Факультету лінгвістики.

професіоналізм.

Фото 3. Колектив кафедри іноземних мов. 1986 р. (І ряд – сидять, зліва направо: Токова СО., Мартиненко Т.О., Шмирова О. В., Столбецька С. Б.; ІІ ряд – стоять, зліва направо: Тютюнніков Я. В., Боньковський О. А., Жарко А. Г., Семілєтко В. І., прізвище невідомо).

Станом на 2022 рік на кафедрі працюють такі викладачі: Цвид-Гром Олена Петрівна, завкафедри, канд. філолог. наук, доцент; Синельникова Ірина Сергіївна, канд. філолог. наук, (англ. мова); Рейда Ольга Андріївна, старший викладач (нім., англ. мови); Лобачова Світлана Віталіївна, старший викладач (англ. мова); Рєзник Віта Григорівна, старший викладач (нім. мова); Носенко Марія Миколаївна, асистент (нім. мова); Велика Катерина Ігорівна, асистент (нім. мова); Єрко Анастасія Ігорівна, асистент (англ., китайс. мови); Боньковський Олександр Антонович, старший викладач, (англ. мова).

Додаткова інформація

Учителі іноземних мов Білоцерківської гімназії

Бельдау Карло Андрійович, колезький радник. Навчався у Дерптському університеті, не закінчив. 28.05.1880 року отримав свідоцтво вчителя німецької мови в середніх навчальних закладах. З 12.07.1880 р. учитель німецької мови Рівненського реального училища, з 2.12.1880 – Білоцерківській чоловічій гімназії (БЦЧГ).

Вейберг І.Ф. Відомості про учителя взято із газети «Киевлянин».[101] "24 сентября хоронили у нас учителя латинского и греческого языков местной гимназии И.Ф. Вейберга, так трагически окончил своё существование. В 8-9 часов вечера 22 сентября по местечку разнеслось известие, что учитель Вейберг бросился под колёса товарного поезда железной дороги проходивший в 15 минут седьмого вечера того ж дня и был убит на месте. Такая внезапная смерть знакомого человека поразила многих. Догадкам не было конца. Объяснить причину смерти не возможно, так как покойный не оставил никакой записки. По рассказам людей близко знавших покойного последние три четыре недели как-то странно держал себя по отношению к своим товарищам и знакомым. Всегда разговорчивый, любивший быть в обществе, недавно женившийся на молодой, симпатичной, красивой девушке он в последнее время постоянно был задумчив, угрюмый. До назначения своего в Белую Церковь покойный страдал сильным расстройством нервной системы, и был даже некоторое время в доме умалишённых в Петербурге. Любил читать медицинские книги не набрёл ли

[101] Белая Церковь. Киевлянин. 1882. 1 окт. №212. С.4.

покойный на ту мысль, что расширение печени может повлиять на расстройство нервной системы, и это-ли было причиной такой решительности покончить жизнь самоубийством. Какая причина не была это большая потеря, покойный был хороший преподаватель."

Владимиров Олександр Миколайович закінчив 5.07.1888 р. Ніжинський історико-філологічний інститут кн. Безбородька. На службі у БЦЧГ з 20.10.1888 року.

Говард Костянтин, учитель німецької мови. Почав працювати в Білоцерківській гімназії з липня 1909 р., переміщений з Переяславської гімназії. На початку серпня був помічений у неприємній ситуації в цирку. Він вів розгульний спосіб життя, часто бував у клубах, грав в азартні ігри, програвав великі суми грошей. Директор Іванов зробив йому зауваження, щоб він вів таке життя, яке належить вести вчителеві гімназії, але далі обіцянок не йшло. Він набрався боргів, не було навіть за що купити поїсти, позичав по 1–2 рублі. Все це позначалося на його роботі, він не міг нормально викладати уроки. В жовтні 1909 р. він у вдови священника Яворської, діти якої навчалися в гімназіях Білої Церкви, позичив гроші й обіцяв повернути їх в дуже короткий час, але не віддав, і вона хотіла позиватися до суду.

Говард взяв в учнів різних класів на перевірку зошити, але вони опинилися у єврея-крамаря, який став їх продавати учням по 10 копійок, і вони стали до нього бігати і викупляти свої зошити. Після отримання свідчень про цей факт, директор вимагав пояснень від Говарда і наказав забрати зошити. Спочатку той все заперечував, але коли директор показав ці зошити, тоді вчитель сказав, що це дружина продала їх єврею. Це все ще більше підірвало авторитет Говарда серед учнів та громадськості, тому надалі тут йому працювати було неможливо.

Гофман Ернест – учитель німецької мови, губернський секретар, родом із Прусії, російський підданий, лютеранського віросповідання, отримав домашнє виховання. У Білоцерківській гімназії працював з 9 грудня 1858 р.

Гросс Варфоломій – учитель французької мови, колезький асесор, походив із Франції, російський підданий, за віросповіданням – римо-католик, закінчив ліцей в м. Мопельє у Франції. У гімназії Білої Церкви з 16 вересня 1836 р., тобто переведений із Вінниці.

Дюран(ь) Август Фердинандович, колезький радник. Навчався у Краківському технологічному інституті, але навчання не закінчив. 1882 року отримав право навчати французькій мові в гімназіях: з 22.04.1882 р. – учитель французької мови Лубенської гімназії, з 31.08.1887 р. – Білоцерківської.

Лебединцев Олександр Феофанович закінчив історико-філологічний факультет університету св. Володимира, кандидат. З 6.10.1888 р. мав право викладати в гімназіях історію, географію, латинську та грецьку мови. На службі в БЦЧГ з 20.10.1888 року.

Маковський Григорій – учитель латинської мови, походив із Подільської губернії, соціальний стан – духовне звання, православний, здобув освіту в Київській духовній академії, кандидат Богослов'я. У гімназії з 6 листопада 1839 р., отримував плату 400 р.на рік.

Мерс Отон Франц – учитель латинської мови, походив із герцогства Польського за соціальним станом дворянин, євангельського віросповідання. Закінчив університет Святого Володимира, кандидат наук. У гімназії з 21 серпня 1841 року.

Муравський Андрій Іванович 8.06.1887 р. закінчив Ніжинський історико-філологічний інститут кн. Безбородька. На службі в БЦЧГ з 15.08.1887 року.

Пересвєтов Микола Павлович – дійсний статський радник. Закінчив 15.06.1862 Рішельєвський ліцей. Викладав російську та церковнослов'янську мови, словесність, історію, географію і педагогіку в Рішельєвській і Ніколаєвській гімназіях, Севастопольському реальному училищі. Директор Білоцерківської класичної чоловічої гімназії, викладав російську мову. На службі з 1.08.1863 р., у БЦЧГ – з 1.07.1886 року.

Персидський Костянтин – учитель російської та слов'янських мов, колезький радник, походив із Полтавської губернії за соціальним статусом дворянин, православний, навчався в Полтавській духовній семінарії. У гімназії з 13 жовтня 1823 р., отримував 400 рублів на рік за вислугу 25 років отримував пенсію із Васильківського повітового казначейства 400 р. на рік, отримував квартирну плату 21 р.75 копійок.

Пучковський Олександр Павлович, статський радник. Закінчив у 1875 р. історико-філологічний факультет Київського університету

св. Володимира. На службі з 18.07.1875 року. Викладав стародавні мови в Новгород-Сіверській та Кам'янець-Подільській гімназіях. У БЦЧГ з 1.07.1890 р., викладав латинську і грецьку мови.

Романовський Іван Семенович – викладач латинської мови. Закінчив 30.01.1881 р. історико-філологічний факультет Санкт-Петербурзького університету, кандидат. Має свідоцтво на звання вчителя гімназії і прогімназії з правом викладання грецької та латинської мов. З 5.09.1881 – викладач латинської та грецької мов Київської 3-ї гімназії. З 1.08.1885 – у БЦЧГ.

Тефенберг Станіслав (Стефан) – учитель німецької мови, походив із Австрії, російський підданий, за віросповіданням – римо-католик, освіту здобув в Австрії, закінчив Збаражське училище. У гімназії з 1847 р.

Чехак Федір Георгійович, статський радник. Закінчив історико-філологічний факультет Петербурзького університету. 13.07.1875 р. отримав свідоцтво викладача стародавніх та німецької мов. З 24.05.1875 р. був учителем стародавніх мов у Кам'янець-Подільській і Новгород-Сіверській гімназії та німецької мови – у Кам'янець-Подільській Маріїнський жіночій гімназії. З 10.09.1889 р. – у БЦЧГ.

Викладачі Білоцерківського сільгосптехнікуму та Білоцерківського сільськогосподарського сільськогосподарського інституту

Юрчекса Андрій – учитель німецької мови, походив із Естляндської губернії, за віросповіданням – євангеліст, закінчив Дерптський університет, кандидат наук. У гімназії з 12 лютого 1842 р.

Гейне Едгар-Юліус-Генріх Фрідріхович – народився у 1880 році у лютеранській родині у м. Гомель. У 1903 році Едгар Гейне закінчив історико-філологічний факультет університету в м. Петербург. Був направлений штатним викладачем до чоловічої гімназії м. Великий-Устюг, а звідти до чоловічої гімназії м. Архангельськ. Там у нього народився син Євген Едгарович Гейне. Пізніше був переведений до чоловічої гімназії м. Житомир. З 1 серпня 1909 року він був допущений до викладання німецької мови у Білоцерківській чоловічійої та жіночій гімназіях. У вересні 1910 р. склав іспити на історико-філологічному факультеті Київського університету на звання викладача німецької мови гімназії

та прогімназії, почав працювати в І-й чоловічій гімназії м. Нижній Новгород. У 1918 р. його запросили викладати німецьку мову до університету того ж міста. Окрім викладання німецької мови, Гейне займався живописом, хоча спеціальної художньої освіти не мав. Малював переважно пейзажі. Саме з цього боку він був відомий у Білоцерківському сільськогосподарському технікумі. Був членом Художньої комісії при комісаріаті народної освіти у 1918 р., комітету профспілки художників-живописців та спілки журналістів (м. Нижній Новгород, 1919 р.). Обирався головою ради товариства любителів живопису міста Нижній Новгород.

У 1921 році переїздить до Білої Церкви. Проживає разом із сином у своєї сестри Лори (Лаури) Гейне. З відкриттям Білоцерківського с.-г. технікуму почав викладати німецьку мову, художнє та технічне малювання. Був засновником та першим керівником художньої студії у технікумі. У 1921 році відкрив першу виставку робіт студійців місцевої робітничо-селянської художньої студії. Крім робіт студійців, були виставлені картини місцевих художників. У 1930-х роках мешкав у м. Воронежі та у м. Єлець. В останньому викладав німецьку мову в середній школі №3. Але був репресований за ста. 58. (пропаганда або агітація, що містять заклик до повалення або підриву влади, зберігання літератури такого ж змісту) і отримав 10 років. Помер від цирозу печінки у 1955 році.

Гейне Лора (Лаура) Фрідріхівна – викладачка німецької мови у Білоцерківському СГІ. Народилася 1881 року в м. Новозибків Чернігівської губернії. Після закінчення курсів іноземних мов почала вчителювати у 1907 році. У 1920–30-х роках викладала німецьку мову в Білоцерківській середній школі №12, а з 1939 по 1941 рік викладала курс німецької мови на агрономічному факультеті БЦСГІ. Під час німецької окупації Білої Церкви з травня 1942 року отримала посаду завідувачки Білоцерківської зразкової німецької школи. Мешкала на вул. Пушкінська, №31, була незаміжня. Сестра Едгара-Юліуса-Генріха Фрідріховича Гейне та тітка Євгена Едгаровича Гейне – колишнього студента Білоцерківського політехнікуму та першого лаборанта хімічного кабінету. Подальша її доля невідома.

Дудник Анатолій Іванович народився 30 листопада 1914 року у с. Преображенка Ореховського р-ну Запорізької обл. У 1936 році

закінчив Волгоградський (на той час Сталінградський) педінститут. Останнє місце роботи до переходу у БЦСГІ – Мелексєєвський педінститут. У БЦСГІ на кафедрі іноземних мов займав посаду старшого викладача.

Топоровська Надія Миколаївна народилася 7 квітня 1892 р. у м. Мглин Брянської області (колишньої Чернігівської губернії) у сім'ї сільського вчителя. За національністю українка. Батько помер у 1911 році. Мати – домогосподарка.

Середню освіту отримала у Полтавському жіночому інституті, який закінчила у 1910 році із золотою медаллю. 1913 р. закінчила чотирирічні курси іноземних мов Є. Полторацької у Києві. По закінченні цих курсів вступила на однорічні Вищі педагогічні курси на відділення іноземних мов (німецька мова) при колишньому Київському навчальному окрузі, які закінчила у 1914 році. Отримала спеціальність викладача іноземних мов у гімназії.

1915 р. за наказом №3526/770 по Навчальному округу була призначена викладачем німецької та французької мов Летичівської чоловічої та жіночої гімназій (м. Летичів Кам'янець-Подільської області). З 1917 року по сумісництву також викладала французьку та німецьку мови в старших класах та в жіночій гімназії у м. Летичів. 1921 р. Летичівську гімназію було реорганізовано у школи: старші класи перетворено на соціально-економічну профшколу, а молодші класи – на трудову школу. Викладала французьку і німецьку мови в обох школах.

1931 року за дозволом і рекомендацією Летичівського районного відділу народної освіти переїхала до м. Білої Церкви Київської області, але за відсутністю у місті вакантної посади викладача працювала у 1931–1932 рр. у селі Трушки (Білоцерківський район).

У 1932–1941 рр. – викладач французької та німецької мов у Білоцерківській середній школі №1 (м. Біла Церква), за роботу у школі №1 Топоровська Н.М. була багато раз премійована. Під час роботи в Білій Церкві проживала за адресою вул. Гоголівська, №5 (?).

19 липня 1938 р. згідно з постановою Центрального Виконавчого Комітету і Ради Народних Комісарів СРСР від 10.04.1936 р. про введення персональних звань для вчителів отримала атестат №32942 на звання вчителя середньої школи.

1940 р. розпочала писати підручник з німецької мови для вищих навчальних закладів, а також із граматики "Minimum".

Під час окупації німцями міста Білої Церкви Топоровська Н.М. не встигла покинути місто. З 4 листопада по 8 грудня 1941 року була вчителькою гімназії, а з 8 грудня 1941 до 4 січня 1944 року – безробітною. Давала приватні уроки за програмою середньої школи.

З 5 січня 1944 р. по 10 серпня 1947 р. працювала викладачем іноземних мов (французької та німецької) у середній школі №1 міста Біла Церква. Працювала також за сумісництвом, з 1 лютого 1947 року викладала німецьку мову у середній школі №4.

21 березня 1944 р. зарахована на посаду тимчасово виконуючої обов'язки викладача німецької мови згідно з наказом по БЦСГІ №52 §2 від 25 березня 1944 року. 1 березня 1948 р. була переведена на посаду старшого викладача кафедри іноземних мов згідно з наказом по БЦСГІ №51 §5 від 1 березня 1948 року, а 26 серпня 1951 р. – старшого викладача німецької мови кафедри іноземних мов. Звільнена з інституту в зв'язку із заміною посади за конкурсом іншою особою (наказ по БЦСГІ №135 §4 від 18 серпня 1951 року).

Мартиненко Тетяна Олександрівна, асистент. Народилася у 1952 році в с. Долинівка Одеської області. Болгарка. У 1974 році закінчила Ізмаїльський педагогічний інститут, відділення французької мови. 1983–1986 рр. заочно навчалася на республіканських курсах (друга вища освіта) при КДУ ім. Шевченка на відділенні англійської філології. З 1981 по 2002 рр. – викладач французької та англійської мови кафедри іноземних мов БЦСГІ. Викладала в основному на ветеринарному факультеті 2002–2012 роки викладала на підготовчому відділенні БНАУ.

Кобат Андрій Матвійович, 1888 року народження, с. Чернява Волочиського району Хмельницької області, поляк, освіта середня. Проживав у м. Біла Церква, викладач робфаку при сільськогосподарському інституті. Трійкою УНКВС по Київській області засуджений до розстрілу. Вирок виконано 28 квітня 1938 року. Місце поховання невідомо. Реабілітований у 1957 році.[102]

---

[102] *Коломієць В. О.* Сосни замість обелісків (Білоцерківський мартиролог). Біла Церква, Білоцерківське Добровільне Товариство незаконно репресованих, 2011. 544 с.

Ляхницький Анатолій Григорович народився у 1884 році[103]. З 1914 по 1917 рік працював у чоловічій гімназії м. Сквира. У БЦСГІ до Другої світової війни працював з 8 вересня 1937 року[104] по 5 липня 1941 року, поновлений на роботі в інституті з 11 лютого 1944 року[105,106]. Працював до 12.12.1949 року[107]. Викладав латинську мову. Особова справа №14 Ляхницького Анатолія Григоровича – списана (акт № 35). Мав дочку – Ляхницьку Наталію Анатоліївну, яка народилася у 1917 році в м. Сквира, закінчила ветеринарний ф-т БЦСГІ та працювала у Білоцерківській ветбаклабораторії, пізніше – старшим лаборантом на кафедрі мікробіології у БЦСГІ.

Микитчик Олексій Якович – народився 29 жовтня 1932 року в селі Тарасовичі Вищедубечанського р-ну Київської обл. У 1956 році закінчив Київський університет ім. Шевченка за спеціальністю "німецька мова". З вересня 1957 року був прийнятий на роботу за конкурсом на посаду асистента кафедри іноземних мов БЦСГІ. З 1960 року призначається в.о. завідувача кафедри. З 1961 по 1974 рік – завідувач кафедри. 17 років був редактором інститутської газети "За ленінські кадри". Помер 15 грудня 1988 року[108].

Ісаєв Олександр Миколайович[109] народився 8 січня 1953 року в м. Магадан. У 1968–1972 рр. навчався у нафтопромисловому технікумі у місті Дрогобич. У 1972 році працював слюсарем-висотником у Бориславській висотно-монтажній конторі. У 1972–1974 служив у армії. 1974–1975 – слухач підготовчого відділення Київського державного університету ім. Шевченка. З 1975 по1980 рік – студент факультету романо-німецької філології. Отримав кваліфікацію перекладач-референт англійської та французької мов та

---

[103] Бух.звіт 1948 року, ст. 6. Архів БНАУ.

[104] Згідно з наказом по БЦСГІ №60 §2 від 24 квітня 1945 року. Архів БНАУ.

[105] Там само.

[106] Згідно з наказом №9 по БЦСГІ від 12.01.1944 р. п.3 "Поновити на посадах, що їх займали в інституті до початку війни, таких т.т... 7. Ляхницького Анатолія Григоровича на посаді в.о. зав. каф. іноземних мов з 11.01.1944 р. (підпис – в.о. директора БЦСГІ С.І. Слухай)."

[107] Виключений зі списків працівників як померлий (наказ по БЦСГІ №280 §3 від 13.12.1949 року).

[108] Микитчик Олексій Якович (некролог) "За Ленінські кадри". 1988. 15 груд.

[109] Особова справа №72 Ісаєва О. М. Архів БНАУ.

викладач англійської мови. Зарахований 25.08.1980 року на посаду асистента кафедри іноземних мов згідно з наказом по БЦСГІ №133/ОС§1 від 27.08.1980 року та на підставі направлення Міністерства сільського господарства СРСР №2349. Наказом по БЦСГІ №199/ос§4 від 12.11.1983 року призначається тимчасово виконуючим обов'язки завідувача кафедри іноземних мов. Наказом по БЦСГІ №159/ОС §9 від 2.10.1985 р. він звільняється із займаної посади.[110] У 1986 році вступає до аспірантури при КДУ ім. Шевченка.

У травні 1987 року Білоцерківським СГІ Ісаєву О. М. була видана характеристика-рекомендація для направлення на навчання на Московські курси перекладачів Організації Об'єднаних нації з подальшим зарахуванням його до резерву Міністерства закордонних справ СРСР.[111]

Наказом по БЦСГІ №162/ОС §4 від 24 серпня 1988 року асистент кафедри іноземних мов Ісаєв О. М. звільняється з цієї посади у зв'язку з зарахуванням його до резерву Міністерства закордонних справ та навчанням на курсах перекладачів ООН у місті Москва. (згідно з заявою Ісаєва О. М. та листом МЗС УРСР №462 від 23.08.1988 р.)

---

[110] Цим наказом т.в.о. завідувача кафедри іноземних мов призначається Микитчик О. Я.

[111] Лист Міністерства закордонних справ УРСР за №229 від 14 квітня 1987 року. Особова справа №72 Ісаєва О.М. Архів БНАУ.

LX (60)

Краєзнавчі читання

імені
о. Петра Лебединцева

9 червня 2022 р.

Редакційна колегія:
кандидат історичних наук, заслужений працівник культури України,
директор музею **Діденко Л.М.** (головний редактор),
заступник директора з наукової роботи **Петренко В.В.,**
кандидат історичних наук **Чернецький Є.А.,**
завідуюча науково-методичним відділом **Поплавська С.П.**

КЗ КОР «Білоцерківський краєзнавчий музей»
09117, Київська обл., м. Біла Церква, площа Соборна, 4
тел./факс 8(04563) 5-55-52
bts-museum@ukr.net
www.bkm.in.ua

Свідоцтво про внесення до Держреєстру суб'єктів
видавничої справи серії ДК № 2612 від 12.09.2006 р.